

## POSTANOWIENIE

27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z wniosku D. B.

z udziałem E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na skutek skargi kasacyjnej E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie

z 22 września 2022 r., II Ca 443/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) obciąża uczestniczkę kosztami postępowania kasacyjnego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

[PG]

## UZASADNIENIE

Określone w art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty

jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie z 22 września 2022 r. (sygn. akt II Ca 443/22) pełnomocnik uczestniczki postępowania – E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. W jego ocenie zachodzi potrzeba wykładni art. 305<sup>2</sup> § 2 k.c., którego treść i znaczenie, pomimo znacznego dorobku Sądu Najwyższego odnośnie do tego przepisu, nie zostały dostatecznie wyjaśnione. Istota problemu w zakresie interpretacji art. 305<sup>2</sup> § 2 k.c. sprowadza się do konieczności wyjaśnienia, czy zgodnie z treścią tego przepisu „wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu może obejmować takie uciążliwości związane z oddziaływaniem linii przesyłowej poza pasem eksploatacyjnym tej służebności, które wynikają z przepisów prawa, ale nie podlegają wyrównaniu na podstawie przepisów art. 58 ust. 2 lub art. 63 ust. 3 w zw. z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jak również, które wynikają z aktu kierownictwa wewnętrznego jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin”.

Odnosząc się sformułowanego w skardze kasacyjnej uczestniczki postępowania wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, iż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nawiązuje do instytucji przesądu, uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> k.p.c. i stanowi jej dopełnienie. Jest to zatem obowiązek nałożony na skarżącego, polegający na wykazaniu argumentów przemawiających za tym, aby skarga kasacyjna została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Niezbędne jest, zatem, przedstawienie odpowiedniego wywodu jurydycznego, argumentów świadczących o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd

Najwyższy. Powołanie się, natomiast, na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, sprecyzowania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Innymi słowy, dla wykazania przyczyny kasacyjnej z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c., konieczne jest, w szczególności, nie tylko wskazanie na potrzebę interpretacji dookreślonego przepisu prawa, ale też sprecyzowanie, poprzez adekwatny wywód jurydyczny, z czego potrzeba ta wynika i jakie motywy zaważyły na tym, że dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Jeżeli, natomiast, podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl., z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl., z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, niepubl., z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, niepubl., z 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, niepubl. i z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, niepubl.).

Skarżąca tytułem uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej skargi zaprezentowała wywód prawny sprowadzający się zasadniczo do przeglądu obszernego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego wykładni art. 305<sup>2</sup> § 2 k.c., przy czym skarżąca podkreśliła, że rozstrzygnięcia te nie wskazują jednoznacznie, czy wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu może obejmować uciążliwości związane z oddziaływaniem linii przesyłowej poza pasem eksploatacyjnym tej służebności, które wynikają z przepisów prawa, ale nie podlegają wyrównaniu na podstawie przepisów art. 58 ust. 2 lub art. 63 ust. 3 w zw. z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym, jak również, które wynikają ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W dalszej kolejności skarżąca udzieliła prostej odpowiedzi przeczącej na tak sformułowane zagadnienie. W ocenie Sądu Najwyższego dotychczasowe wypowiedzi Sądu Najwyższego w dostatecznym stopniu - uwzględniając też okoliczności sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną – wyjaśniły wykładnię art. 305<sup>2</sup> § 2 k.c., co znalazło też wyraz w licznych orzeczeniach tego Sądu przywołanych przez samą skarżącą. Generalnie z wypowiedzi tych wynika, że ustalenie wysokości wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności przesyłu powinno być proporcjonalne do stopnia ingerencji w treść prawa własności i uwzględniać wartość nieruchomości. Wynagrodzenie za ustanowienie służebności może więc obejmować także uciążliwości związane z oddziaływaniem linii przesyłowej poza pasem eksploatacyjnym tej służebności, w tym w zakresie strefy kontrolowanej, jeżeli zachodzi w tym względzie związek z obciążeniem nieruchomości służebności, o ile nie obejmuje to uszczerbku, który w związku z ustanowieniem strefy kontrolowanej podlega wyrównaniu na podstawie przepisów art. 58 ust. 2 lub art. 63 ust. 3 w związku z art. 36 ustawy o planowaniu przestrzennym (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, niepubl., z 8 lutego 2013 r., V CSK 317/12, niepubl., z 12 października 2017 r., IV CSK 724/16, niepubl., z 20 kwietnia 2017 r., II CSK 505/16, niepubl., z 9 września 2020 r., II CSK 62/19, niepubl., z 9 lipca 2021 r., II CSKP 138/21, niepubl. i z 16 listopada 2021 r., II CSKP 141/21, niepubl. oraz wyrok z 14 listopada 2013 r., II CSK 69/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 91). W tych ramach, wynikających ze sposobu wykładni art. 305<sup>2</sup> § 2 k.c., sądy mają swobodę jurysdykcyjną w określeniu właściwego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na podstawie określonego stanu faktycznego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, niepubl. oraz z 9 lipca 2021 r., II CSKP 138/21, niepubl.). W istocie więc wskazana w skardze kasacyjnej przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. nie występuje, a wskazana w skardze kasacyjnej potrzeba wykładni powołanego przepisu prawa zmierza do zweryfikowania przez Sąd Najwyższy oceny trafności stanowiska Sądu Okręgowego w Szczecinie wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej

sprawy. Nie jest, natomiast, właściwością Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie poza błędami rażącymi do tego stopnia, które czynią skargę kasacyjną oczywiście uzasadnioną, co w sprawie, w której wniesiono skargę kasacyjną nie zachodzi. Z tych przyczyn uznano, że wskazana w skardze kasacyjnej przesłanka uzasadniająca przyjęcie jej do rozpoznania nie występuje.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 w związku art. 391 § 1, art. 398<sup>21</sup> i 13 § 2 k.p.c. przy przyjęciu zasady odpowiedzialności uczestniczki za wynik postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

[SOP]

[ms]